

Dr. Gökçen TURAN
Sermaye Piyasası Kurulu
Başuzman Hukukçu

Menkul Kıymetleştirme
ve
Varlığa Dayalı Menkul Kıymetler

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR.....	XV
BİBLİYOGRAFYA.....	XVII
KONUNUN TAKDİMİ VE ELE ALINIŞ BIÇIMI	1

Birinci Bölüm

MENKUL KIYMETLEŞTİRME HAKKINDA GENEL BİLGİLER

I. Menkul Kıymetleştirme Kavramı ve Menkul Kıymetleştirmenin Temel Unsurları	5
A. Menkul Kıymetleştirme Kavramı	5
B. Menkul Kıymetleştirmenin Temel Unsurları	8
1. Alacakların Kaynak Şirketin Malvarlığından Ayrılması	9
2. Özel Amaçlı Kuruluş Tarafından Menkul Kıymetlerin İhraç Edilmesi	11
3. Alacakların Tahsilinden Elde Edilen Nakdin Menkul Kıymet Ödemelerinde Kullanılması	12
II. Menkul Kıymetleştirmenin Tarihçesi.....	13
III. Menkul Kıymetleştirilebilecek Varlıklar	15

IV. Menkul Kıymetleştirmenin Sağladığı Faydalar.....	18
A. Kaynak Şirket Bakımından	18
B. Yatırımcılar Bakımından	22
C. Genel Ekonomi Bakımından	22
V. Menkul Kıymetleştirmenin Taşıdığı Risk ve Sakıncalar.....	23
A. ABD’de 2007 Yılında Ortaya Çıkan Mortgage Krizinde Menkul Kıymetleştirmenin Rolü	24
B. Genel Olarak Menkul Kıymetleştirmenin Menfi Yönleri.....	27
VI. Menkul Kıymetleştirme ve Varlığa Dayalı Menkul Kıymetlerin Benzer Kurumlarla İlişkisi	29
A. İpotek ve Mortgage Kurumlarıyla	29
B. İpotekli Tahviller ile.....	32
C. Medeni Kanunda Düzenlenen Taşınmaz Rehni Türleri ile	34
1. İpotekli Borç Senetleri.....	36
2. İrat Senetleri	37
3. Taşınmaz Rehni İle Güvence Altına Alınmış Ödünç Senetleri	38
D. Rehinli Tahvil İle	41
E. Faktoring ile.....	42

İkinci Bölüm

MENKUL KIYMETLEŞTİRMEDE HUKUKİ İLİŞKİLER

I. Menkul Kıymetleştirmede Yer Alan Taraflar.....	45
A. Kaynak Şirket	45
B. Özel Amaçlı Kuruluş	47
C. Aracı Kuruluş	50
D. Alacakları Takip ve Tahsil Eden Kuruluş.....	51
E. Garanti Veren Kuruluşlar	53
1. Dahili Güvence Mekanizmaları.....	54

---

a. Aşkın Teminatlandırma	54
b. Rücû.....	55
c. Diğer Güvenceler	55
2. Haricî Güvence Mekanizmaları.....	56
a. Garanti Sözleşmeleri	56
b. Sigorta Sözleşmeleri.....	58
F. Derecelendirme Kuruluşları.....	59
G. Yatırımcılar	60
II. Menkul Kıymetleştirme İşleminin Safhaları	60
A. Varlıkların Analizi ve Seçimi	60
B. Ödeme Yapısının Belirlenmesi	61
C. Özel Amaçlı Kuruluşun Kurulması	63
D. Alacakların Özel Amaçlı Kuruluşa Devri	64
E. Varlığa Dayalı Menkul Kıymetlerin İhraç ve Satışı.....	65
F. Alacakların Tahsili ve Menkul Kıymet Bedellerinin Vadesinde Ödenmesi	67
III. Menkul Kıymetleştirmede Özellik Arz Eden Hususlar.....	67
A. Alacakların Temlik Edilmesi.....	68
1. Temlikin İnançlı İşlem Olma Boyutu	69
2. Alacağa Bağlı Teminatların Temlikle Birlikte Devralana Geçmesi	72
3. Alacağı Temlik Edenin Garanti Yükümlülüğü	74
4. İleride Doğacak Alacakların Temliki	76
B. Kaynak Şirketin İflası	81
1. Alacakların Devrinin Hukuki Niteliği.....	82
2. Muvazaa ve İptal.....	85
a. Alacakların Gerçek Değerinden Düşük Bedelle Satılması	88
b. Alacakların Hileli Şekilde Devredilmesi.....	90
3. Konsolide İflas	91
C. Özel Amaçlı Kuruluşun İflası.....	93

D. Alacakları Tahsil Hizmeti Veren Kuruluşun İflası.....	96
--	----

Üçüncü Bölüm
TÜRK HUKUKUNDA MENKUL
KIYMETLEŞTİRME

I. 5582 Sayılı Kanun Öncesi:.....	100
A. SPK'nun 13/A Maddesi ve Seri:III No:14 Sayılı Tebliğ	100
1. Doğrudan İhraç	103
2. Dolaylı İhraç ve Genel Finans Ortaklıkları.....	105
3. Halka Arz ve Satış Esasları	109
B. Tebliğle Düzenlenen Varlığa Dayalı Menkul Kıymetlere İlişkin Değerlendirme	110
II. 5582 Sayılı Kanun Sonrası	112
A. İpotek ve Varlık Teminatlı Menkul Kıymetler	116
1. İpotek Teminatlı Menkul Kıymetler	116
a. Tanımı ve Temel Özellikleri.....	117
b. Teminat Havuzu	120
aa. Havuza dahil edilebilecek varlıklar.....	121
bb. Teminat değeri hesaplaması ve gayrimenkul değerlemesi.....	126
cc. Teminat uyum ilkeleri.....	129
c. Teminat Sorumlusu	132
aa. Görevleri	133
bb. Yetkileri	135
cc. Sorumluluğu.....	136
d. İhraç, Halka Arz ve Satış Esasları	137
aa. İhraç kararı.....	137
bb. İhraç limiti.....	137
cc. Kurul kaydına alınma ve halka arz	138
dd. Halka arz edilmeksizin satış	140
ee. İhraç edilen senetlerin kayden izlenmesi	141
e. Menkul Kıymetlerin İtfası.....	142

f. İtfanın Tehlikeye Düşmesi Halinde Alınacak Önlemler.....	144
aa. SPKn m.13/A f.15 düzenlemesi.....	144
bb. Seri:III No:33 Tebliği m.29 düzenlemesi	146
g. Genel Değerlendirme	151
2. Varlık Teminatlı Menkul Kıymetler	152
B. İpoteğe ve Varlığa Dayalı Menkul Kıymetler	158
1. İpoteğe Dayalı Menkul Kıymetler.....	158
a. Genel Olarak.....	158
b. Konut Finansmanı Fonu.....	159
aa. Tanımı ve yatırım fonu ile mukayesesi	159
bb. İnançlı mülkiyet ilişkisi	161
cc. Fonun kuruluşu.....	165
dd. Fonun işleyişi	167
aaa. Fonun yönetim ve temsili.....	168
bbb.Fonun denetimi.....	172
c. İpoteğe Dayalı Menkul Kıymetlerin İhraç ve Satışı.....	174
aa. Kayda alma.....	174
bb. Satış	176
cc. Menkul kıymetlerin ikinci el piyasada satılması.....	178
dd. İhraç edilen senetlerin kayden izlenmesi	178
d. Fon Portföyü	179
aa. Portföyde yer alabilecek varlıklar	179
bb. Portföydeki varlıkların izlenmesi ve kaydının tutulması	188
cc. Portföy varlıklarının takibi ve tahsili.....	190
dd. Portföy varlıklarının saklanması	191
e. İpoteğe Dayalı Menkul Kıymetlerin İtfası	193
f. İtfanın Tehlikeye Düşmesi Halinde Alınacak Önlemler.....	194
aa. Fonun yeniden yapılandırılması	194
bb. Fon kurulu üyelerinin değiştirilmesi.....	196
cc. Kurucunun veya saklayıcının faaliyet izninin iptali	198

g. Fonun sona ermesi.....	198
h. Genel Değerlendirme	199
2. Varlığa Dayalı Menkul Kıymetler.....	201
3. İpotek Finansmanı Kuruluşları.....	205
DEğERLENDİRME VE SONUÇ	209